

Πρὸς Φιλιππησίους

Παῦλος καὶ Τιμόθεος,¹ δοῦλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν **1**
 χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,² σὺν ἐπισκόποις³ καὶ διακόνους: **2**
 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνήμῃ⁴ ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει⁵ **3**
 μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν⁵ ποιούμενος, ἐπὶ τῇ **5**
 κοινωνίᾃ⁶ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν: **6**
 πεπειθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος⁷ ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν
 ἐπιτελέσει⁸ ἄχρι ἡμέρας χριστοῦ Ἰησοῦ: καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο **7**
 φρονεῖν⁹ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε
 τοῖς δεσμοῖς¹⁰ μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾃ¹¹ καὶ βεβαιώσει¹² τοῦ εὐαγγελίου,
 συγκαινωνός¹³ μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. Μάρτυς γάρ μού **8**
 ἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ¹⁴ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις¹⁵ Ἰησοῦ χριστοῦ.
 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον **9**
 περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει¹⁶ καὶ πάσῃ αἰσθήσει,¹⁷ εἰς τὸ δοκιμάζειν¹⁸ ὑμᾶς **10**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Φιλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ³ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ⁴ μνήμα, ας, ἡ, remembrance, mention. ⁵ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁶ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁷ ἐνάρχομαι, begin. ⁸ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁹ φρονέω, think, judge. ¹⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹² βεβαιώσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ¹³ συγκαινωνός, οὔ, ὁ, partaker, participant. ¹⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁵ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁶ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁷ αἰσθησις, εως, ἡ, perception, discernment. ¹⁸ δοκιμάζω, prove, approve.

τὰ διαφέροντα,¹ ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς² καὶ ἀπρόσκοποι³ εἰς ἡμέραν
 χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, 11
 εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον⁴ θεοῦ.

Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς 12
 προκοπὴν⁵ τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν· ὥστε τοὺς δεσμούς⁶ μου 13
 φανεροὺς⁷ ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὧ τῷ πραιτωρίῳ⁸ καὶ τοῖς λοιποῖς
 πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς 14
 δεσμοῖς⁶ μου, περισσοτέρως⁹ τολμᾶν¹⁰ ἀφόβως¹¹ τὸν λόγον λαλεῖν. 15
 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον¹² καὶ ἔριν,¹³ τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν¹⁴ τὸν
 χριστὸν κηρύσσουσιν· οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας¹⁵ τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν, 16
 οὐχ ἄγνως,¹⁷ οἰόμενοι¹⁸ θλίψιν ἐπιφέρειν¹⁹ τοῖς δεσμοῖς⁶ μου· οἱ δὲ ἐξ 17
 ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν²⁰ τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.²¹ Τί γάρ; 18
 Πλὴν παντὶ τρόπῳ,²² εἴτε προφάσει²³ εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς
 καταγγέλλεται:¹⁶ καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ 19
 ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται²⁴ εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως,²⁵ καὶ
 ἐπιχορηγίας²⁶ τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν 20
 καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι,²⁸ ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ,

¹ διαφέρω, differ, carry through. ² εἰλικρινής, pure, sincere. ³ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁴ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁵ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ⁶ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ⁷ φανερός, manifest, apparent. ⁸ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ⁹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁰ τολμάω, dare, endure. ¹¹ ἀφόβως, fearlessly. ¹² φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ¹³ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹⁴ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁵ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁷ ἄγνως, purely, sincerely. ¹⁸ οἶμαι, think, suppose. ¹⁹ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²⁰ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²¹ κεῖμαι, lie, be laid. ²² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²³ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ²⁴ ἀποβαίνω, get out, go away. ²⁵ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁶ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ²⁷ ἀποκαταδοκία, ας, ἡ, eager expectation. ²⁸ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame.

ὥς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται¹ χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε
 διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, 21
 κέρδος.² Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί 22
 αἰρήσομαι³ οὐ γνωρίζω.⁴ Συνέχομαι⁵ δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων 23
 εἰς τὸ ἀναλῦσαι⁶ καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῶ μᾶλλον κρείσσον·⁷ τὸ δὲ 24
 ἐπιμένειν⁸ ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον⁹ δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο πεποιθώς 25
 οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ¹⁰ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν¹¹
 καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα¹² ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ 26
 Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας¹³ πάλιν πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἀξίως 27
 τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε,¹⁵ ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν
 ὑμᾶς, εἴτε ἀπών,¹⁶ ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε¹⁷ ἐν ἐνὶ πνεύματι,
 μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες¹⁸ τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι 28
 ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων·²⁰ ἥτις αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἔνδειξις²¹
 ἀπωλείας,²² ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη²³ 29
 τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ
 αὐτοῦ πάσχειν· τὸν αὐτὸν ἀγῶνα²⁴ ἔχοντες οἷον²⁵ εἶδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν 30
 ἀκούετε ἐν ἐμοί.

¹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ² κέρδος, οὐς, τό, gain, profit. ³ αἰρέω, choose, prefer. ⁴ γνωρίζω, make known, declare. ⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ⁶ ἀναλύω, loose, depart. ⁷ κρείσσων, stronger, more excellent. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁰ συμπαραμενῶ, remain or continue together with. ¹¹ προκοπή, ἥς, ἡ, progress, advancement. ¹² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹³ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁴ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ¹⁵ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁶ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁷ στήκω, stand, stand fast. ¹⁸ συναθλέω, contend along with. ¹⁹ πτύρω, frighten, terrify. ²⁰ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ²¹ ἐνδείξις, εως, ἡ, proof, sign. ²² ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁴ ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. ²⁵ οἷος, such as, of what kind.

Εἴ τις οὖν παράκλησις¹ ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον² ἀγάπης, εἴ τις **2**
κοινωνία³ πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα⁴ καὶ οἰκτιρμοί,⁵ πληρώσατέ μου **2**
τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῇτε,⁶ τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι,
τὸ ἐν φρονούντες:⁶ μηδὲν κατὰ ἐριθείαν⁸ ἢ κενοδοξίαν,⁹ ἀλλὰ τῇ **3**
ταπεινοφροσύνῃ¹⁰ ἀλλήλους ἡγούμενοι¹¹ ὑπερέχοντας¹² ἑαυτῶν: μὴ τὰ **4**
ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε,¹³ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ **5**
φρονεῖσθω⁶ ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὃς ἐν μορφῇ¹⁴ θεοῦ ὑπάρχων, **6**
οὐχ ἄρπαγμόν¹⁵ ἡγήσατο¹¹ τὸ εἶναι ἴσα¹⁶ θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν,¹⁷ **7**
μορφὴν¹⁴ δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι¹⁸ ἀνθρώπων γενόμενος: καὶ **8**
σχῆματι¹⁹ εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν²⁰ ἑαυτόν, γενόμενος
ὑπήκοος²¹ μέχρι²² θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.²³ Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν **9**
ὑπερύψωσεν,²⁴ καὶ ἐχαρίσατο²⁵ αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα: ἵνα ἐν **10**
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ²⁶ κάμψῃ²⁷ ἐπουρανίων²⁸ καὶ ἐπιγείων²⁹ καὶ
καταχθονίων,³⁰ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται³¹ ὅτι κύριος Ἰησοῦς **11**
χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ πατρὸς.

¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² παραμύθιον, ου, τό, consolation, encouragement. ³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁴ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ φρονέω, think, judge. ⁷ σύμφυχος, harmonious, in unity. ⁸ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ⁹ κενοδοξία, ας, ἡ, vanity, empty conceit. ¹⁰ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹³ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁴ μορφή, ἡς, ἡ, form, shape. ¹⁵ ἄρπαγμός, οὔ, ὁ, thing to be grasped, spoil. ¹⁶ ἴσος, equal, identical. ¹⁷ κενόω, empty, make void. ¹⁸ ὁμοίωμα, τος, τό, likeness, form. ¹⁹ σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ²⁰ ταπεινός, humble, humiliate. ²¹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ²² μέχρι, until, as far as (gen). ²³ σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ²⁴ ὑπερυψόω, raise, exalt beyond measure. ²⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁶ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁷ κάμπτω, bend, bow. ²⁸ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ³⁰ καταχθόνιος, under the earth, subterranean. ³¹ ἐξομολογέω, confess, profess.

Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηρετούσατε,¹ μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ 12

μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ³ μου, μετὰ φόβου

καὶ τρόμου⁴ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε·⁵ ὁ θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ 13

ἐνεργῶν⁶ ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν⁶ ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.⁷ 14

Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν⁸ καὶ διαλογισμῶν,⁹ ἵνα γένησθε 15

ἄμεμπτοι¹⁰ καὶ ἀκέραιοι,¹¹ τέκνα θεοῦ ἀμώμητα¹² ἐν μέσῳ γενεᾶς

σκολιᾶς¹³ καὶ διεστραμμένης,¹⁴ ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες¹⁵ ἐν κόσμῳ,

λόγον ζωῆς ἐπέχοντες,¹⁶ εἰς καύχημα¹⁷ ἔμοι εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ 16

εἰς κενὸν¹⁸ ἔδραμον,¹⁹ οὐδὲ εἰς κενὸν¹⁸ ἐκοπίασα.²⁰ Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι 17

ἐπὶ τῇ θυσίᾳ²² καὶ λειτουργίᾳ²³ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω

πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ²⁴ μοι. 18

Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον²⁵ ταχέως²⁶ πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καγῶ 19

εὐψυχῶ,²⁷ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον,²⁸ ὅστις 20

γνησίως²⁹ τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.³⁰ Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν 21

ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν³¹ αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι 22

ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἔμοι ἐδούλευσεν³² εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν 23

οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ³³ τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς·³⁴ πέποιθα δὲ ἐν 24

¹ ὑπακούω, obey, listen. ² παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ³ ἀπουσία, ας, ἡ, absence. ⁴ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁵ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁶ ἐνεργέω, work, effect. ⁷ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ⁸ γογγυσμός, ου, ὁ, grumbling, murmuring. ⁹ διαλογισμός, ου, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁰ ἄμεμπτος, blameless. ¹¹ ἀκέραιος, unmixed, pure. ¹² ἀμώμητος, blameless, without blame or fault. ¹³ σκολιός, crooked, unscrupulous. ¹⁴ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁵ φωστήρ, ἥρος, ὁ, star, light. ¹⁶ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁸ κενός, empty, vain. ¹⁹ τρέχω, run, exercise myself. ²⁰ κοπιᾶω, toil, labor. ²¹ σπένδω, pour out as a libation. ²² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁴ συγχαίρω, rejoice with. ²⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁶ ταχέως, quickly, soon. ²⁷ εὐψυχέω, be glad, have courage. ²⁸ ἰσόψυχος, like-minded, of kindred spirit. ²⁹ γνησίως, sincerely, genuinely. ³⁰ μεριμνάω, be anxious, distracted. ³¹ δοκιμή, ἥς, ἡ, proof, approval. ³² δουλεύω, serve, am a slave. ³³ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ³⁴ ἐξαυτῆς, at once, forthwith.

κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως¹ ἐλεύσομαι. Ἀναγκαῖον² δὲ ἡγήσάμην³ 25
 Ἐπαφρόδιτον⁴ τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν⁵ καὶ συστρατιώτην⁶ μου,
 ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν⁷ τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς·
 ἐπειδὴ⁸ ἐπιποθῶν⁹ ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν,¹⁰ διότι¹¹ ἠκούσατε 26
 ὅτι ἠσθένησεν· καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον¹² θανάτῳ, ἀλλὰ ὁ θεὸς 27
 αὐτὸν ἠλέησεν,¹³ οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην¹⁴ ἐπὶ
 λύπην¹⁴ σχῶ. Σπουδαιοτέρως¹⁵ οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτόν 28
 πάλιν, χαρῇτε, καὶ γὰρ ἀλυπότερος¹⁶ ὤ. Προσδέχεσθε¹⁷ οὖν αὐτόν ἐν 29
 κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους¹⁸ ἔχετε· ὅτι διὰ 30
 τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι¹⁹ θανάτου ἠγγισεν, παραβουλευσάμενος²⁰
 τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ²¹ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα²² τῆς πρὸς με
 λειτουργίας.²³

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ 3
 μὲν οὐκ ὀκνηρόν,²⁴ ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.²⁵ Βλέπετε τοὺς κύνας,²⁶ βλέπετε 2
 τοὺς κακοὺς ἐργάτας,²⁷ βλέπετε τὴν κατατομήν·²⁸ ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ 3
 περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες,²⁹ καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ
 Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες· καίπερ³⁰ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν³¹ 4

¹ ταχέως, quickly, soon. ² ἀναγκαῖος, necessary, essential. ³ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁴ Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ, Eraphroditus. ⁵ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker. ⁶ συστρατιώτης, ου, ὁ, fellow soldier. ⁷ λειτουργός, ου, ὁ, minister, servant. ⁸ ἐπειδὴ, since, because. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ ἀδημονέω, distressed, troubled. ¹¹ διότι, because, on this account. ¹² παραπλήσιον, near to, nearly. ¹³ ἐλέεω, have mercy, pity. ¹⁴ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁵ σπουδαιοτέρως, more earnestly, more carefully. ¹⁶ ἄλυπος, without pain. ¹⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁸ ἐντιμος, valued, precious. ¹⁹ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁰ παραβουλεύομαι, expose myself to danger, am reckless. ²¹ ἀναπληρῶ, fill up, fulfill. ²² ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁴ ὀκνηρός, lazy, idle. ²⁵ ἀσφαλής, certain, definite. ²⁶ κύων, ος, ὁ, dog. ²⁷ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²⁸ κατατομή, ης, ἡ, mutilation, cutting in pieces. ²⁹ λατρεύω, serve, worship. ³⁰ καίπερ, although. ³¹ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust.

καὶ ἐν σαρκί: εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον: 5
 περιτομὴ ὀκταήμερος,¹ ἐκ γένους² Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν,³ Ἑβραῖος⁴
 ἐξ Ἑβραίων,⁴ κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον⁵ διώκων τὴν 6
 ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.⁶ Ἀλλ' 7
 ἅτινα ἦν μοι κέρδη,⁷ ταῦτα ἤγημαι⁸ διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν.⁹ Ἀλλὰ μὲν 8
 οὖν καὶ ἡγοῦμαι⁸ πάντα ζημίαν⁹ εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον¹⁰ τῆς γνώσεως¹¹
 χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου: δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην,¹² καὶ
 ἡγοῦμαι⁸ σκύβαλα¹³ εἶναι, ἵνα χριστὸν κερδήσω,¹⁴ καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, 9
 μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως
 χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει: τοῦ γινῶναι αὐτὸν καὶ 10
 τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν¹⁵ τῶν
 παθημάτων¹⁶ αὐτοῦ, συμμορφούμενος¹⁷ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως 11
 καταστήσω¹⁸ εἰς τὴν ἐξανάστασιν¹⁹ τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ 12
 ἤδη τετελείωμαι:²⁰ διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω²¹ ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην²¹
 ὑπὸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι 13
 κατελιγμένος:²¹ ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος,²² τοῖς δὲ
 ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,²³ κατὰ σκοπὸν²⁴ διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον²⁵ 14
 τῆς ἄνω²⁶ κλήσεως²⁷ τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν τέλειοι,²⁸ 15

¹ ὀκταήμερος, on the eighth day. ² γένος, οὗς, τό, race, kind. ³ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ⁴ Ἑβραῖος, οὗ, ὁ, Hebrew. ⁵ ζῆλος, οὗ, ὁ, zeal, jealousy. ⁶ ἄμεμπτος, blameless. ⁷ κέρδος, οὗς, τό, gain, profit. ⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁰ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹¹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹² ζημιῶ, suffer loss, inflict loss upon. ¹³ σκύβαλον, οὗ, τό, refuse, garbage. ¹⁴ κερδαίνω, gain, win. ¹⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁷ συμμορφῶ, bring to the same form with, conform. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ ἐξανάστασις, εως, ἡ, resurrection. ²⁰ τελειῶ, fill, fulfill. ²¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²² ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²³ ἐπεκτείνωμαι, stretch out, strain after. ²⁴ σκοπός, οὔ, ὁ, goal, mark. ²⁵ βραβεῖον, οὗ, τό, prize. ²⁶ ἄνω, up, above. ²⁷ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ²⁸ τέλειος, complete, perfect.

τοῦτο φρονῶμεν:¹ καὶ εἴ τι ἐτέρως² φρονεῖτε,¹ καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν
ἀποκαλύψει:³ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν,⁴ τῷ αὐτῷ στοιχεῖν⁵ κανόνι,⁶ τὸ 16
αὐτὸ φρονεῖν.¹

Συμμιμηταί⁷ μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε⁸ τοὺς οὕτως 17
περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον⁹ ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, 18
οὐς πολλάκις¹⁰ ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
σταυροῦ¹¹ τοῦ χριστοῦ: ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια,¹² ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,¹³ καὶ 19
ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ¹⁴ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια¹⁵ φρονοῦντες.¹ Ἡμῶν γὰρ 20
τὸ πολίτευμα¹⁶ ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα¹⁷ ἀπεκδεχόμεθα,¹⁸
κύριον Ἰησοῦν χριστόν: ὃς μετασχηματίσει¹⁹ τὸ σῶμα τῆς 21
ταπεινώσεως²⁰ ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον²¹ τῷ σώματι τῆς
δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν²² τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι
ἐαυτῷ τὰ πάντα.

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,²³ χαρὰ καὶ στέφανός²⁴ μου, 4

οὕτως στήκετε²⁵ ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

¹ φρονέω, think, judge. ² ἐτέρως, differently, otherwise. ³ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ⁴ φθάνω, come before another, anticipate. ⁵ στοιχέω, walk orderly, follow. ⁶ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ⁷ συμμιμητής, οὗ, ὁ, fellow imitator, joint imitator. ⁸ σκοπέω, look at, contemplate. ⁹ τύπος, οὗ, ὁ, mark, example. ¹⁰ πολλάκις, often, many times. ¹¹ σταυρός, οὗ, ὁ, cross. ¹² ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁴ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ¹⁵ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁶ πολίτευμα, τος, τό, commonwealth, state. ¹⁷ σωτήρ, ἥρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁸ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁹ μετασχηματίζω, transform, disguise. ²⁰ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ²¹ σύμμορφος, similar in form, similar. ²² ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²³ ἐπιπόθητος, longed for, desired. ²⁴ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²⁵ στήκω, stand, stand fast.

Εὐδοίαν¹ παρακαλῶ, καὶ Συντύχην² παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν³ ἐν κυρίῳ. 2

Ναί, ἐρωτῶ καὶ σε, σύζυγε⁴ γνήσιε,⁵ συλλαμβάνου⁶ αὐταῖς, αἵτινες ἐν 3

τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν⁷ μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος,⁸ καὶ τῶν λοιπῶν

συνεργῶν⁹ μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ¹⁰ ζῶῃς.

Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε: πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς¹¹ ὑμῶν 4

γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνᾶτε,¹² ἀλλ' 6

ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει¹³ μετὰ εὐχαριστίας¹⁴ τὰ αἰτήματα¹⁵

ὑμῶν γνωρίζεσθω¹⁶ πρὸς τὸν θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα 7

πάντα νοῦν,¹⁸ φρουρήσει¹⁹ τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα²⁰ ὑμῶν ἐν

χριστῷ Ἰησοῦ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθὴ,²¹ ὅσα σεμνά,²² ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, 8

ὅσα προσφιλή,²⁴ ὅσα εὐφημα,²⁵ εἴ τις ἀρετὴ²⁶ καὶ εἴ τις ἔπαινος,²⁷ ταῦτα

λογίζεσθε. Ἄ καὶ ἐμάθετε²⁸ καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν 9

ἐμοί, ταῦτα πράσσετε: καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹ Εὐδοία, ας, ἡ, Euodia. ² Συντύχη, ης, ἡ, Syntyche. ³ φρονέω, think, judge. ⁴ σύζυγος, ου, ὁ, comrade, fellow worker. ⁵ γνήσιος, genuine, true. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ συναθλέω, contend along with. ⁸ Κλήμης, εντος, ὁ, Clement. ⁹ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹⁰ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹¹ ἐπιεικής, yielding, gentle. ¹² μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹³ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁵ αἶτημα, τος, τό, request, petition. ¹⁶ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁷ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹⁸ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁹ φρουρέω, guard, protect. ²⁰ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²¹ ἀληθής, true, unconcealed. ²² σεμνός, honorable, dignified. ²³ ἀγνός, pure, holy. ²⁴ προσφιλής, pleasing, agreeable. ²⁵ εὐφημος, praiseworthy, commendable. ²⁶ ἀρετή, ἡς, ἡ, virtue, moral excellence. ²⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ²⁸ μαρθάνω, learn, ascertain.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως,¹ ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε² τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ 10
 φρονεῖν·³ ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,³ ἡκαιρεῖσθε⁴ δέ. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν⁵ 11
 λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον,⁶ ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης⁷ εἶναι. Οἶδα καὶ 12
 ταπεινοῦσθαι,⁸ οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι⁹
 καὶ χορτάζεσθαι¹⁰ καὶ πεινᾶν,¹¹ καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι.¹² 13
 Πάντα ἰσχύω¹³ ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί¹⁴ με χριστῷ. Πλὴν καλῶς 14
 ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές¹⁵ μου τῇ θλίψει. Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, 15
 Φιλιππησίοι,¹⁶ ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ
 Μακεδονίας,¹⁷ οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν¹⁸ εἰς λόγον δόσεως¹⁹
 καὶ λήψεως,²⁰ εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ²¹ καὶ ἄπαξ²² 16
 καὶ δις²³ εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ²⁴ τὸ δόμα,²⁵ ἀλλ' 17
 ἐπιζητῶ²⁴ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα²⁶ εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω²⁷ δὲ 18
 πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου²⁸ τὰ
 παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν²⁹ εὐωδίας,³⁰ θυσίαν³¹ δεκτὴν,³² εὐάρεστον³³ τῷ θεῷ. Ὁ 19
 δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον³⁴ αὐτοῦ ἐν
 δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς 20
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹ μεγάλως, greatly. ² ἀναθάλλω, grow up again, revive. ³ φρονέω, think, judge. ⁴ ἡκαιρέομαι, have no opportunity. ⁵ ὑστέρησις, εως, ἡ, need, want. ⁶ μανθάνω, learn, ascertain. ⁷ αὐτάρκης, content, self-sufficient. ⁸ ταπεινός, humble, humiliate. ⁹ μνέω, initiate, instruct. ¹⁰ χορτάζω, eat until full, be filled. ¹¹ πεινάω, hunger, am hungry. ¹² ὑστερέω, lack, need. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁵ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ¹⁶ Φιλιππησίος, ου, ὁ, Philippian. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ κοινωνέω, have a share of, share. ¹⁹ δόσις, εως, ἡ, gift, giving. ²⁰ λήψις, εως, ἡ, receiving. ²¹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²² ἄπαξ, once, once for all. ²³ δις, twice. ²⁴ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁵ δόμα, τος, τό, present, gift. ²⁶ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²⁷ ἀπέχω, received, obtain. ²⁸ Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ, Epaphroditus. ²⁹ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ³⁰ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ³¹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³² δεκτός, acceptable, welcome. ³³ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ³⁴ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches.

Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ 21

ἀδελφοί. Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα¹ δὲ οἱ ἐκ τῆς 22

Καίσαρος οἰκίας.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 23

¹ μάλιστα, especially, most of all.